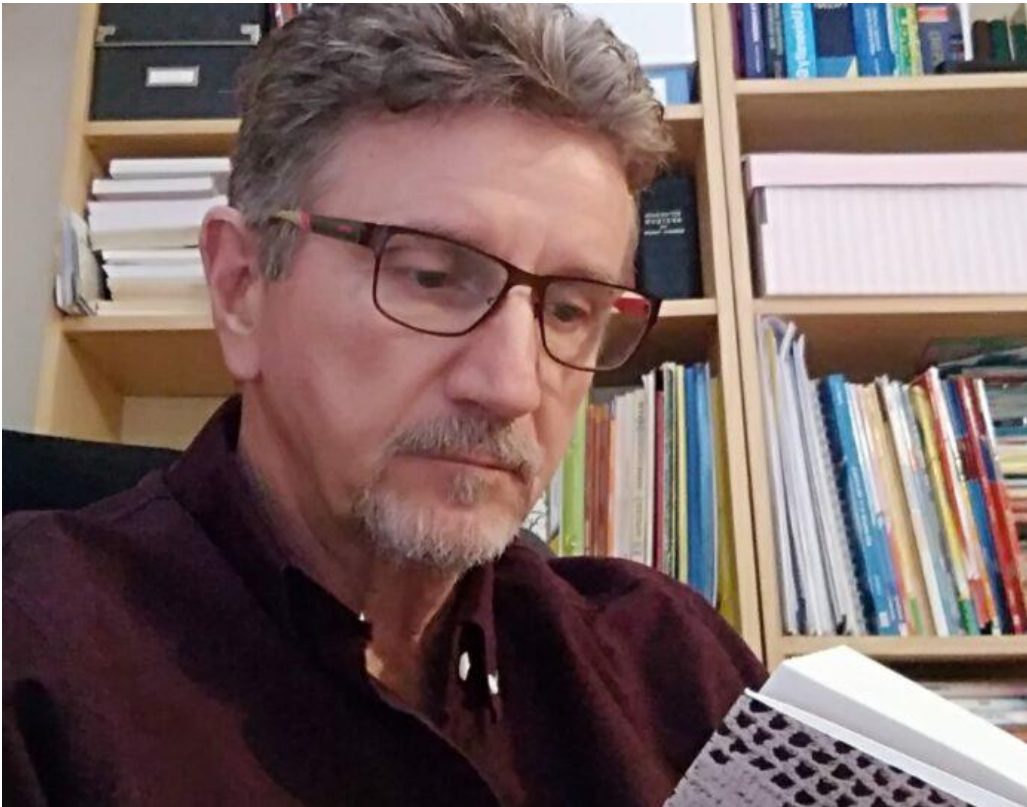

Πάρις Μηλίτσης: “Βιβλίο χωρίς μηνύματα προσφέρει πρόσκαιρες ευχαριστήσεις στον αναγνώστη”

Συνέντευξη στη **Μαίρη Γκαζιάνη***

Ο ΠΑΡΙΣ ΜΗΛΙΤΣΗΣ γεννήθηκε στην Καρδίτσα, μεγάλωσε στον Βόλο και από το 2003 μέχρι σήμερα ζει στην Καβάλα. Έχει σπουδάσει παιδαγωγικά, οικονομικά και ψυχολογία. Εργάστηκε ως δάσκαλος, καθηγητής οικονομικών και σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού. Έχει συγγράψει σχολικά βοηθήματα, παιδικά διηγήματα και μυθιστορήματα.

ΜΑΙΡΗ ΓΚΑΖΙΑΝΗ: Είστε συγγραφέας. Μιλήστε μας για τον άνθρωπο Πάρι.

ΠΑΡΙΣ ΜΗΛΙΤΣΗΣ: Γεννήθηκα στην Καρδίτσα και μεγάλωσα στον Βόλο. Σπούδασα στη Θεσσαλονίκη και στη Λάρισα και έκανα μεταπτυχιακά στην Αθήνα. Δούλεψα ως δάσκαλος, ως καθηγητής και ως σύμβουλος επαγγελματικού προσανατολισμού στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Μ.Γ.: Ποιο ήταν το έναυσμα ώστε ν' ασχοληθείτε με τη συγγραφή;

Π.Μ.: Οι προβληματισμοί και οι αναζητήσεις που είχα μέσα μου συνεχώς έψαχναν διέξοδο να βγουν προς τα έξω. Από μικρός ακόμη θυμάμαι αυτή την εσωτερική παρόρμηση που με έσπρωχνε να εκφραστώ μέσω της συγγραφής.

Μ.Γ.: Υπήρξε κάποιος άνθρωπος που σας ενθάρρυνε στα πρώτα σας συγγραφικά βήματα;

Π.Μ.: Δε θυμάμαι να υπήρξε καμιά ενθάρρυνση από κανέναν. Ούτε από τον πατέρα μου, παρότι ήταν δάσκαλος και συγγραφέας σε βιβλία κυρίως λαογραφικού περιεχομένου. Βεβαίως η συμβολή του ήταν καθοριστική πάνω μου γιατί με έφερε σε επαφή με τον κόσμο του βιβλίου και της ανάγνωσης. Ήταν εκείνος που με παρότρυνε συνεχώς να διαβάζω βιβλία.

Μερικές φορές όμως ήταν υπερβολικός ή ίσως υπερεκτιμούσε τις δυνατότητές μου, αφού το πρώτο βιβλίο που μου έδωσε να διαβάσω θυμάμαι πως ήταν η "Αναφορά στον Γκρέκο" κι αυτό συνέβη ενώ βρισκόμουν ακόμη στην Ε' Δημοτικού!

Μ.Γ.: Τι είναι αυτό που δεν αντέχετε ως άνθρωπος ή/και ως συγγραφέας;

Π.Μ.: Ως άνθρωπος, προσπαθώ να αντέξω πολλά πράγματα και καταστάσεις. Άλλες φορές πιστεύω πως τα καταφέρνω, άλλες πάλι αισθάνομαι ότι δεν έχω μάθει τίποτα και ξαναρχίζω από την αρχή. Όπως και να έχει πάντως, η προσπάθεια που κάνω αισθάνομαι πως με αποζημιώνει – τουλάχιστον ψυχικά. Αυτό που δεν αντέχω καθόλου είναι τα τεχνάσματα που χρησιμοποιούν κάποιοι για να διαστρεβλώσουν την αλήθεια ή για να κατευθύνουν την σκέψη των ανθρώπων σε λανθασμένα μονοπάτια. Δεν αντέχω για παράδειγμα τις διακηρύξεις ηγετών ότι διεξάγουν πόλεμο χάριν της ειρήνης! Ο κόσμος δε θέλει την ειρήνη... απλά θέλει να μη γίνει πόλεμος! Δεν είναι σωστό τα κράτη να υπογράφουν πολυσέλιδα και πολυσύνθετα Σύμφωνα Ειρήνης, φτάνει και περισσεύει ένα απλό Σύμφωνα Μη Πολέμου! Από την άλλη μεριά, ως συγγραφέας έχω μεγάλη δυσκολία να διαβάσω ένα βιβλίο που δεν με ικανοποιεί έστω στο ελάχιστο. Η στοίβα των βιβλίων που άφησα μισοτελειωμένα είναι πολύ μεγαλύτερη από αυτή των βιβλίων που ολοκλήρωσα. Σε κάθε καινούργιο βιβλίο που πέφτει στα χέρια μου αναζητώ το περιεχόμενο, την

πλοκή και το ύφος του συγγραφέα. Αν δεν συναντήσω τουλάχιστον ένα από τα τρία, τότε είναι πολύ πιθανό να μη διαβάσω παραπάνω από τις πρώτες δέκα σελίδες.

Μ.Γ.: Το νέο βιβλίο σας έχει τον τίτλο «ΑΡΑΠΙΑΝ ΤΣΑΡΣΙ - ΑΘΗΝΑ». Με τι έρχεται σε επαφή ο αναγνώστης στις σελίδες του;

Π.Μ.: Ο αναγνώστης, στην ουσία παρακολουθεί την εξέλιξη κάποιων ιστοριών μέσω των οποίων θίγονται θέματα αντικρουόμενων συμφερόντων, έρωτα, αγάπης, απιστίας, φιλίας, κακοποίησης καθώς και σχέσεων γονέων-παιδιών. Κεντρική θέση στο βιβλίο έχει η ιστορία μιας ηρωίδας που μαζί με την Καταστροφή της Σμύρνης βίωσε τη δική της ψυχική καταστροφή με άμεσες επιπτώσεις όχι μόνο στη δική της ζωή αλλά και στις ζωές άλλων ανθρώπων που έζησαν τα χρόνια που ακολούθησαν. Σε γενικές γραμμές πρόκειται για ένα κοινωνικό μυθιστόρημα με ιστορικά στοιχεία και κάποιους πολιτικούς προβληματισμούς.

Μ.Γ.: Ποιο ήταν το κίνητρο ώστε να γράψετε για το συγκεκριμένο θέμα;

Π.Μ.: Κίνητρο για τη συγγραφή αποτελεί η ίδια η ζωή! Ζωή μισητή, πότε μας βαραίνεις πότε μας ξαλαφρώνεις, είναι οι σίχοι από τα Carmina Burana που αναγράφονται στην πρώτη σελίδα του βιβλίου. Καθημερινά η ζωή μάς παρέχει χιλιάδες κίνητρα για να σκεφτούμε, να προβληματιστούμε και για να αισθανθούμε. Για το συγκεκριμένο βιβλίο υπήρχε ήδη ένα διήγημα που είχα τελειωμένο πριν κάποια χρόνια στο γραφείο μου και κάποια στιγμή αποφάσισα να γράψω διάφορες ιστορίες γύρω από αυτό. Η ειρωνεία είναι ότι όταν ολοκληρώθηκε το μυθιστόρημα, ακριβώς την τελευταία στιγμή αποφάσισα να αφαιρέσω αυτό το διήγημα, για να ελαφρύνω την πλοκή!

Μ.Γ.: Κατά τη διάρκεια της συγγραφής τα προσωπικά συναισθήματα του συγγραφέα εκφράζονται μέσω της γραφής του;

Π.Μ.: Δίχως αμφιβολία θα έλεγα ότι κατά τη διάρκεια της συγγραφής βομβαρδιζόμουν συνεχώς από ένα σωρό σκέψεις και συναισθήματα. Από την αρχή προσπαθούσα να μπω στον ρόλο του κάθε ήρωα, ασχέτως αν ήταν πρωταγωνιστής ή δευτεραγωνιστής, για να μπορέσω να κατανοήσω τον τρόπο που σκεφτόταν και τα συναισθήματα που βίωνε. Μια μικρή, ασήμαντη σκέψη, ένα στιγμιαίο συναίσθημα ακόμη και ενός ανθρώπου που κάνει έστω ένα μικρό πέρασμα στην όλη αφήγηση αποτελούσε για μένα μεγάλη πρόκληση για να το καταγράψω. Πολλές από αυτές τις σκέψεις και τα συναισθήματα αναγνωρίζω πως είχαν προσωπικό χαρακτήρα, όμως, υπήρξαν σκέψεις και συναισθήματα που μου τα επέβαλαν οι ίδιοι οι ήρωες! Αυτοί από μόνοι τους, έβαλαν τους νευρώνες του εγκεφάλου μου να δημιουργήσουν νέες συνάψεις και τους μύς της καρδιάς μου να χτυπήσουν με έναν διαφορετικό ρυθμό.

Μ.Γ.: Υπάρχουν αξίες που ακυρώνονται (από τους ήρωες ή τα γεγονότα) και άλλες που αναδεικνύονται μέσα από την ιστορία που αφηγείστε;

Π.Μ.: Σε ένα ευρύτερο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο αναδεικνύονται οι αξίες της μη βίας του Γκάντι, της άμεσης δημοκρατίας και της υπεύθυνης στάσης που οφείλουν να έχουν οι πολιτικοί και πολίτες μιας χώρας. Σε ανθρώπινο επίπεδο αναδεικνύονται η αξία της αληθινής και ειλικρινούς σχέσης μεταξύ των ανθρώπων, ασχέτως αν είναι ερωτική ή φιλική, και της βοήθειας του συνανθρώπου χωρίς πρόκριμα την ανταπόδοση ή το προσωπικό συμφέρον.

Μ.Γ.: Υπάρχει κάποιο βιβλίο που σας επηρέασε ως άνθρωπο ή/και ως συγγραφέα και ποιο είναι αυτό;

Π.Μ.: Πολλά! Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένα από αυτά: «Βίος και πολιτεία του Αλέξη Ζορμπά» και «Ο Φτωχούλης του Θεού» του Καζαντζάκη, «Ο κόσμος της Σοφίας» του Jostein Gaarder, «Ντέμιαν» και «Σιντάρτα» του Έρμαν Έσσε, «Η φάρμα των ζώων» του Όργουελ, «Η μεταμόρφωση» του Κάφκα, «Ο ξένος» του Καμύ, «Το μέγαρο Γιακουμπιάν» του Ασουανί, «Το ταξίδι του ελέφαντα» και «Περί Θανάτου» του Ζοζέ Σαραμάγκου.

Μ.Γ.: Οι κριτικές παίζουν ή δεν παίζουν ρόλο στην πορεία ενός βιβλίου και γιατί;

Π.Μ.: Παίζουν πολύ σημαντικό ρόλο! Συστήνουν το βιβλίο στο κοινό και ειδικά σε μια εποχή που οι αποφάσεις πρέπει να παίρνονται γρήγορα και έχουν χρηματικό κόστος, οι κριτικές βοηθούν τον αναγνώστη στις επιλογές του. Αλλά και για τον ίδιο τον συγγραφέα είναι σημαντικές οι κριτικές. Οι θετικές είναι καλοδεχούμενες και τον ενθαρρύνουν να συνεχίσει. Οι αρνητικές πονάνε, αλλά είναι εξίσου σημαντικές γιατί τον κάνουν να προβληματιστεί, να διαπιστώσει τις αδυναμίες και τα λάθη του και μέσω αυτών να βελτιωθεί. Οι κακόπιστες και κακόβουλες κριτικές είναι σαν τα αγριόχορτα που πρέπει να αφαιρούνται από το χωράφι.

Μ.Γ.: Ένα βιβλίο πρέπει να έχει μηνύματα ή απλά να ευχαριστεί τον αναγνώστη;

Π.Μ.: Ένα έργο, σύμφωνα με τον ηθοποιό και σκηνοθέτη Κώστα Καζάκο, πρέπει να είναι «χρήσιμο, όμορφο και ενδιαφέρον». Η γνώμη μου είναι πως αν δεν υπάρχουν μηνύματα για να μεταφερθούν από τον συγγραφέα στον αναγνώστη, τότε πολύ εύκολα το βιβλίο μπορεί να χάσει το χαρακτηριστικό της χρησιμότητας. Ως συγγραφέας δεν επιδιώκω να κατευθύνω τον αναγνώστη προς τη δική μου σκέψη, ούτε να περιορίσω τη δική του. Τα μηνύματα –στην ουσία οι προβληματισμοί που έχω για τη ζωή– επιθυμώ να τα συζητήσω μαζί του, αφήνοντας του χώρο να συμφωνήσει ή να διαφωνήσει. Ο τρόπος που το κάνω είναι να περιγράψω την ίδια αλήθεια από διαφορετική οπτική γωνία, ώστε να αφήσω τον αναγνώστη να κάνει τις δικές του επιλογές και να πάρει θέση. Βιβλίο χωρίς

μηνύματα προσφέρει πρόσκαιρες ευχαριστήσεις στον αναγνώστη. Βιβλίο με μηνύματα μπορεί να του αλλάξει την ίδια του τη ζωή.

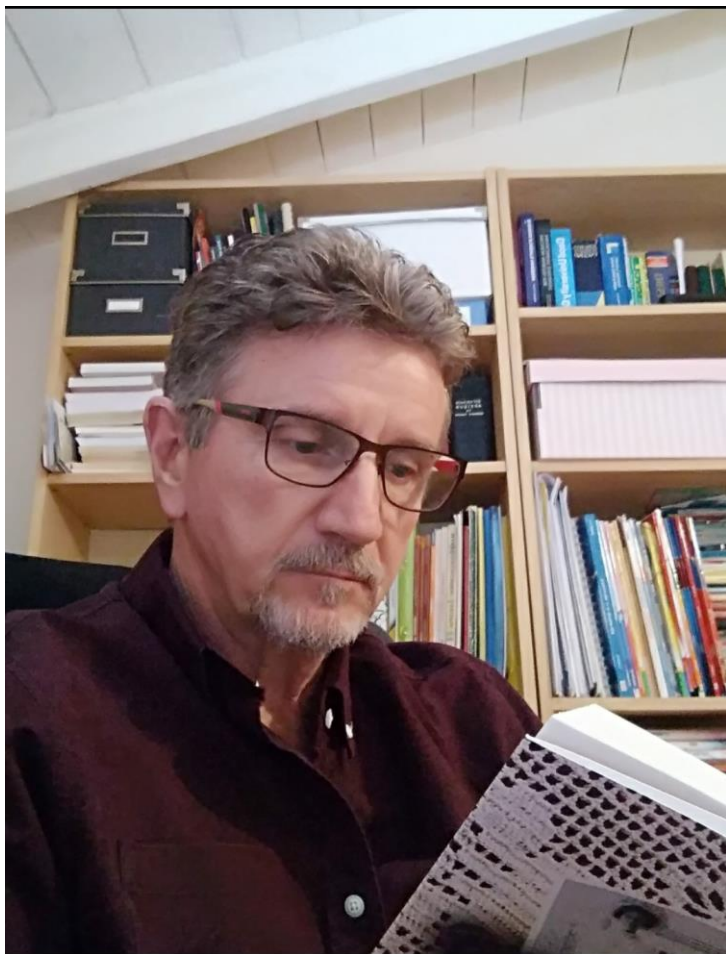
Μ.Γ.: Αν αναζητούσαμε το βαθύτερο μήνυμα του βιβλίου σας, ποιο θα ήταν αυτό κατά τη γνώμη σας;

Π.Μ.: Υπάρχει κάποιος λόγος που ήρθαμε σε αυτή τη ζωή και αν δεν τον γνωρίζουμε ίσως καλό θα ήταν να τον αναζητήσουμε. Οι σκέψεις της Αγάπης, μιας βασικής ηρωίδας του βιβλίου, προς το τέλος της αφήγησης είναι στραμμένες προς αυτή την κατεύθυνση. Συμπόνοια προς τον συνάνθρωπο, συνεργασία και οπωσδήποτε η μη βία είναι άλλα μηνύματα τα οποία, όπου μου δόθηκε ευκαιρία, προσπάθησα να περάσω κι αυτά.

Μ.Γ.: Πιστεύετε ότι οι Έλληνες διαβάζουν; Και τι είδους βιβλία επιλέγουν;

Π.Μ.: Οι Έλληνες διαβάζουν... όχι κατ' ανάγκη βιβλία! Οι παλιότερες γενιές –οι μεγάλοι!– θεωρούν την ανάγνωση συστατικό στοιχείο της προσωπικότητάς τους. Η σχέση τους με τυπωμένο βιβλίο είναι ιδιαίτερη. Θέλουν να το μυρίσουν, να το χαϊδέψουν, να το ξεφυλλίσουν! Οι νεότερες γενιές βρίσκουν πολύ πιο εύκολη την ηλεκτρονική ανάγνωση και αρέσκονται σε μικρές, σύντομες και αυτοτελείς ιστορίες. Τα στατιστικά στοιχεία δείχνουν ότι στην Ελλάδα μόνο ο ένας στους δύο διαβάζει ένα βιβλίο τον χρόνο και από αυτούς που διαβάζουν το μεγαλύτερο ποσοστό είναι γυναίκες. Οι αριθμοί σίγουρα δεν είναι ενθαρρυντικοί – ειδικά για τους Έλληνες άντρες αναγνώστες! Σχετικά με το είδος του βιβλίου, αντιλαμβάνομαι πως διαβάζουν απ' όλα: λογοτεχνία, ιστορικό, ιστορικό μυθιστόρημα, ψυχολογίας, αυτοβελτίωσης. Το ενθαρρυντικό είναι ότι φαίνεται να υπάρχει άνηση του παιδικού βιβλίου, γεγονός που

σημαίνει ότι βάζουμε γερές βάσεις για να αποκτήσουν αναγνωστική συνήθεια τα άτομα αυτά που πρόκειται να κυβερνήσουν τον αυριανό κόσμο. Ποιος ξέρει! Ίσως μέσω του βιβλίου καταφέρουμε να περάσουμε στα παιδιά μας, αυτό που δεν μπορέσαμε να περάσουμε με τις πράξεις μας!

Μ.Γ.: Ποιος είναι ο επόμενος συγγραφικός στόχος σας;

Π.Μ.: Από το καλοκαίρι που μας πέρασε έχω ξεκινήσει να γράφω το νέο μου μυθιστόρημα. Το μεγαλύτερο μέρος του έχει γραφτεί, αλλά μένουν αρκετά στοιχεία ακόμη, όπως ή έρευνα για το ιστορικό κομμάτι. Το σίγουρο είναι ότι μέχρι να πάρει την τελική του μορφή θα γίνουν πολλές αλλαγές.

***Το βιβλίο «ΑΡΑΠΙΑΝ ΤΣΑΡΣΙ - ΑΘΗΝΑ» του Πάρι Μηλίτση κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Ψυχογιός.**